

GLAS ŠIBENSKOG KREMENJAKA

== Politički list za interese grada Šibenika i okolnih sela. ==

GRADSKA BIBLIOTEKA
"JURAJ STADLER"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Glas Šibenskog Kremenjaka izlazi svake Subote
Pretplatna cijena na godinu 3 Krune. -----
Na pò godine Kr. 1:50 p. -----
== Pojedini broj 4 pare (2 novč.) ==
Za uvrstbu oglasa prima tiskarnica po pogodbi
Preplate i pisma šalju se uredništvu. Rukopisi
se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju.

Br. I.

Šibenik, 23. ožujka 1907.

God. I.

Zašto izlazimo ?

Kroz cijelo vrijeme od godine dana i pò od svršetka izbora do danas mi uvijek mučismo i neprogovorismo riječi. Zašto izadjosmo na izbore svakom je poznato, i svakome su poznate bile onda kao i danas naše namjere i naše poštene želje u pogledu izabranja ljudi, vrijednih i dostojnih na upravu općinsku i u opć. vieće; ljudi, gradjanâ, uvaženih, koji kao takovi imaju dužnost i pravo nastojati i paziti i starati se, da sva ona imovina njihova i svih šibenskih gradjana i općinara, koja se spliva putem prireza na općinski ured, bude upravljana i upotrebljena ne samo pošteno, neg i na način najkorisniji i za stvari narodu najpotrebitije.

Poslije izbora do danas ne progovorismo ni riječi za to, da se nebi reklo, da hoćemo da novu upravu smetamo u radu i da nam danas-sutra nebi ko prigovorio, da smo i mi i najmanju mrvu krivi, ako se je općinskom imovinom upravljalo nekorisno i zlo.

Bivši načelnik M. Stojić poslije nego što se odrekao načelnštva, počeo je izdavati štampom javna pisma, u kojima on nekim ljudima na Općini, *i to upravnim glavnim*, podmiće stvari i djela, koja se ne mogu nikako nazvati poštenima. Tu on javno i jasno piše, da može svak čuti i vidjeti, kako su D.ri Krstelj, Gezzari i Dulibić i drugi upotrebljavali varke, laži, izvrtavanja, i svaka druga srestva, kojima se je iš'o za tim da se pokrije njihovo nastojanje, da se nebi vidjelo, kako oni rade da našu općinu turnu u propast te da za korist Petra il Pavla nanesu općini ogromnih šteta. Ne samo to, nego M. Stojić otvoreno govori, kako su ga neki htjeli podmititi, samo da stoji smirom i da pusti neke stvari, koje javnosti nijesu još potanje poznate, a htjelo se njima nanijeti štetu interesima grada.

Velimo: mi neznamo potanko što je tu u stvari, ali, kad bi ovo bila istina, da se htjelo načelnika jednog grada podmititi da za *Judin novac* izdade interese gradske, onda svi oni krivci, koji to pokušase, zaslužili bi kaznu nad svim kaznama, da ih Bog i narod prokune: njih i djecu njihovu.

Gosp. M. Stojić iznosi tu mnogo još stvari, koje ćemo mi u ovom listu potanje razpresti, jer su stvari po sebi važne, a važnije što ih iznosi čovjek, koji je do jučer bio s njima i od njih bio izabran načelnikom.

Da je takove stvari iznio ko od koje protivne stranke, moglo bi se to uzeti kao stranačka osveta, kao

srestvo agitacije, kao oružje, kojim jedna stranka hoće da sruši drugu stranku. To oružje ni srestva nebi bila lijepa, ali bi se dala razumjeti, te bi mnogi morao vjerovati il nevjerovati takovim stvarima. Ali kad to piše i javno iznosi čovjek, koji je član njihove stranke, koji je bio do jučer šnjima, koji je bio medju njima vodja i prvak, kojeg su oni lani sami uznosili do nebesa, čije su poštenje i karakter isticali kao uzorno, kojega su oni iz medju sviju sebe izabrali i našli vrijednim da ga dignu na načelničku stolicu grada Šibenika, — kad to piše i iznosi javno takav čovjek, onda mi gradjani moramo da svratimo na njegove riječi svu pozornost i da stajemo na pomnju, što se sve ovo događa i da one, koje Stojić ovako javno tuži, i mi pitamo: **Šta je ovo?**

Što je ovo, i ko je kriv ovome, što se na našoj općini događa?

Izlazimo da pitamo onu gospodu: Jesu li naši krvavi trudi za to zar da Petar ili Paval napuni njina svoj tobolac? Jesu li naši krvavi trudi za to da ih vi rasipljete? Jeste li došli i željeli doći na upravu općine za to, da nas srušite i umetete? Jeste li željeli doći na upravu općine za to zar, da našu muku i naš znoj, što kao prirez općinski krvav kaplje u upćinsku blagajnu, pospugate kao suve i žedne spuge?

U ovo doba božjeg biča, kad su naši rodni vinogradi od žiloždere poharani te neznamo kako će mo sebe i djecu prehraniti, pitamo vas: **Gdje su naši krvavi trudi? Gdje li naš krvavi znoj?**

Izlazimo za to, da vas to pitamo i da odgovorite vašem bivšem načelniku Stojiću i podbijete njegove tužbe i objede, kojim vas objedjuje. **Nemožete li podbiti njegovih tužaba, a vi ostavljajte kuću našu i trude naše;** i, kad žiloždera s jedne strane ruši naša dobra i naše kuće, nemojte nas vi opet s druge strane rušiti. Molimo Vas, ostavite što je naše na lijepe; *ostavite il se opravdajte!*

Bivši načelnik M. Stojić nastavlja svojim pisanjem dalje te je u prošlu nedelju izdao Br. 6. „Mojega Svijetla“. Tute čerta po tanko svu manovru Gazzara, Krstelja, Dulibića i Snolčića, da ga slome i da on, Stojić, izdade interese grada. Ako napadnuta gospoda nepodbiju Stojićeve tvrdnje, onda su to užasne stvari za njih, kao kad im se podmiće zastrašivanje, zavaravanje i napokon i podmićivanje ljudi na korist tudju a na štetu naše općine. Ima tu strašnih stvari i mi ćemo se na nje potanje osvrnuti a sve dobre i poštene šibenčane zovemo na oprez, da otvore dobro oči.

NASIM KREMENJACIMA.

Evo nas opet da poslije toliko vremena upravimo svoju bratsku riječ Vama, braćo Kremenjaci!

Poslije dugog mučanja i mirovanja došao je čas, kad nas naše rodno mjesto, naš mili Šibenik zove, da dignemo svoj glas na obranu časti i interesa njegovih, te da taj svoj glas svi skupa dignemo junački i muški te da se uhvati u jedno kolo sve što je čestita i poštena u gradu i u okolici.

Čuju se tužni glasovi o stanju u našem Šibeniku! Po njima je naša oćevina u pogibelji, te, ako na vrijeme naš glas neodjekne preko sve naše krajine, ako na vrijeme ne satremo glavu zlu koje nam prijeti, može se lako dogoditi, da nam osvane dan, u koji ćemo gledati uništene sve naše trude a našu općinu u propasti bez lijeka.

Zakon, što nam ga dade naš premilostivi vladar, dava nam pravo, da dignemo svoj glas na obranu naše kuće, koju tudje ruke hoće da sruše, i mi ćemo u granicama zakona učiniti sve, da spasimo kuću našu.

Naš glas mora biti jedan i muški: da nam se moraju dati računi o stanju na općini od onih, koji su za to odgovorni; da nesmi faliti ni pò pare od truda, što ih mi općini našoj dajemo; da oni, koji jučer dodjoše u naše mjesto i na nas građane sasušu svake uvrede, da smo lupeži, crna družba, razbojnici i svašta drugo, da oni, velju, nama sada odgovaraju i pokažu jesu li čisti i poštenu jesu li čuvali poštenu interese našeg grada ili su ih prodati tudjincu, kako im to javno podniče bivši načelnik.

Braćo Kremenjaci! Zaslužili smo to ime sa svakog pogleda i niko nam nemože reći ni crne ni bijele. Taki budimo i od danas jer sva hrvatska poštena Dalmacija gleda u nas. Stojte na oprezu i nevjerujte svakoj šugi, koja vam dolazi medenim slatkim riječima trovati dušu i volju i ljubav za svoju stranku. Takovih zmiija ima dosta i oni, gradeći se hrvatskim Kremenjacima i pod imenom Kremenjačkim, nastoje da svoj zmijski otrov uštrnu u vaše junačke prsi i u vaše poštene duše. Stojte pomnjivo i neslušajte nikoga nego nas, jer imade s protivne strane ljudi plaćenika, imade i izdajnika, kojima je Judin novac zaslijepio oči, a mi će mo vam do prve prigode kazati njihova imena javnom štamptom, nek ih narod znade. Jadna im majka, izdavati braću svoju!

Eto opet dolaze dani slave, kad će Kremenjak opet pokazati da je vatra živa, da je on hrvatskom narodu i hrvatskoj kući stup od mramora a ne truli panj, gnjila trupina.

Gore srca, braćo Kremenjaci! Svi u jedno junačko kolo i spremni čekajte dan slave, u koji će s naše Poljane poletiti niz svu našu krajinu glas:

Na noge se, Braćo Kremenjaci!

Dižite se! razvijte barjake!

Brzo ajte na Poljanu ravnu,

Na granicu Kremenjačku slavu,

Gdje se pjeva pjesma od junaka,

Od Šibenskih dičnih Kremenjaka!

Varoški Kremenjak.

NAS GLAS.

Odbor hrvatske Kremenjačke stranke izdao je na Sv. Josipa svoj proglas na narod, pod imenom „Naš Glas“. U njemu se muškom i odrešitom besjedom pripovijeda sva istorija prošlih opć. izbora i jezuitsko postupanje bivšeg zastupnika D.ra Dulibića, koji je bio glavni krivac, što nije bilo sloge medju građanima pri zadnjim izborima, a po tome isto tako i krivac svega ovoga, što se danas događja u gradu i na općini. On mjesto kao Šibenčanin pomagati Stojića da obrani interese naše općine, on se digao zajedno sa stranim ljudima, do jučer Šibeniku nepoznatima, koji su po riječima Stojićevim uprli svu snagu da izdada gradske interese i da onoga, koga su jučer digli na načelniku stolicu, danas s te stolice sruše, kad im on nedopušta da se interesi grada izdavaju, a nebismo htjeli da se i prodavaju.

Mi ćemo po tanje razbistriti sve što piše naš Odbor u „Našem Glasu“, a za sada samo naglašujemo jedno čudo do sad nevidjeno, da bivši zastupnik Dulibić nazivlje bivšeg načelnika Stojića bezobraznim zato, što Stojić nedava talijancima muke zemljišta i nepušta se potkupiti, a naš vrijedni zastupnik Dulibić nesmatra bezobraznim i do sramote žalostnim to, što nagovara Stojića da se trošci izborni pokriju pretičcima obćinskim. Molimo vas, je li seto čudo igdje dogodilo da to govori zastupnik naroda da to govori i na to razgovara jednog načelnika jedan prisjednik Zemaljskog Odbora?! Što je prama ovome Vrgorac?! . . . . .

* * *

U nedilju na 3 tekućega bio je ovdje na Općini sastanak načelnika okolnih općina. Načelnik Zlarina nije htio pristupiti. Tu sakupljeni odlučise koga će kandidirati zastupnikom. Nikoga od odličnijih Šibenčana nije se udostojio D.r Krstelj pozvati, a tako i od Skradinjana, pak ni istog časnog zastupnika Matasa. Čujemo da je načelnik Vodica bio predložio da i ovi budu pozvani a da je Krstelj to odbio. Osvrnućemo se poblize i na ovo škandalozno postupanje, kojim ovaj drznik vriedja odlične građane Šibenika i Skradina.

Spljetska „Sloboda“ ima krasan članak o Dru Tljadići i o našoj stranci, kojim se dava najljepša zadovoljština našoj stranci za njezinu lanjsku borbu i držanje pri zadnjim općinskim izborima. To nam je drago da je istina napokon pobjedila. Mi će mo taj članak donijeti u narednom broju.

Poruka u Spljet: Onog vrijednog gospodina, koji onako vješto piše kako se o šibenskim stvarima razgovaraju kum Duju i kum Marin, molimo javno, da pošalje nama svoju radju. Mi smo spremni štampati je ovdje i uz dobar honorar, ako želi. Neka izabere koga od nas, kome će odati svoje ime, a neće li da odade svog vrijednog imena, neka nam javi pseudonim. Molimo ga da nam pozdravi kuma Duju i kuma Marina i da vas Šibenik željno čeka njihov dolazak po malega kuma Peru. Mali kum Pere se je oporavio od operacijuna, a hoće li se oporaviti naš komun od svoga, Bog sam zna.